

Vår saksbehandler Ellen Korvald, tlf. 32 80 87 28
Vår referanse 2017/2653-99

UTVALG	UTVALGSSAK	MØTEDATO
Fylkesutvalget		11.12.2019
Fylkestinget		18.12.2019

Vedlegg:

- 1 Regional plan for Hardangervidda 2019-2035. Planrapport
- 2 Regional plan for Hardangervidda 2019-2035. Plankart

Sluttbehandling Regional plan for Hardangervidda 2019-2035

Fylkeskommunene i Buskerud, Telemark og Hordaland vedtok som del av sine regionale planstrategier (2017-2020) å rullere Regional plan for Hardangervidda. Arbeidet startet opp i 2017 med Hardangerviddarådet som styringsgruppe. Planforslaget har nå vært ute til høring og Hardangerviddarådet har drøftet planen med bakgrunn i høringsinnspillene og anbefaler fylkeskommunene om å vedta forslag til plan..

Forslag

1

Fylkestinget vedtar med hjemmel i plan- og bygningsloven §8-4 Regional plan for Hardangervidda 2019-2035 datert 31.10.19 slik Hardangerviddarådet anbefaler.

Det forutsettes tilsvarende vedtak i Telemark fylkeskommune og i Hordaland fylkeskommune.

2

Fylkestinget anmoder Viken fylkeskommune om å samordne seg om oppfølgingen av den regionale planen med Vestland fylkeskommune og Vestfold og Telemark fylkeskommune.

Buskerud fylkeskommune
Kjersti Bærug Hulbakk
Kst. fylkesrådmann

Bakgrunn

Buskerud, Telemark og Hordaland fylkeskommuner vedtok høsten 2016, i sine regionale planstrategier, å rullere Regional plan for Hardangervidda 2011-2025.

Med bakgrunn i dette hadde de tre fylkeskommunene våren 2017 tilnærmet like saker i sine fylkesutvalg om rulleringen jmf. fylkesutvalgets sak 27/17 i møte 5. april 2017.

Planprogram for planarbeidet ble deretter utarbeidet. Dette ble, etter høring og offentlig ettersyn, vedtatt av fylkesutvalgene vinteren i 2017/2018 (i fylkesutvalget i Buskerud fylkeskommune i sak 88/17 i møte 13. desember 2017). Planarbeidet er i all hovedsak gjennomført i samsvar med planprogrammet.

Hardangerviddarådet har vært styringsgruppe for planarbeidet. Dette rådet består av ordfører (eller en annen sentral politiker) i hver av de ni Hardangervidda-kommunene, to sentrale politikere fra hver av fylkeskommunene, en representant fra hver av de tre fylkesmennene og leder av villreinnemnda. Buskerud fylkeskommunes medlemmer er Steinar Berthelsen og Iselin Haugo.

Planarbeidet gjennomføres med prosjektleder i Buskerud fylkeskommune. Prosjektleder samarbeider gjennom en administrativ gruppe tett med administrasjonene i de berørte kommunene, fylkeskommunene, fylkesmennene og villreinnemnda.

Om formålet med Regional plan for Hardangervidda.

Gjeldende plans målsettinger videreføres. Hovedformålet har vært definert slik:

Hovedformålet med fylkesdelplanen er å komme fram til en langsiktig og helhetlig strategi for bruk av arealer som er viktige leveområder for villreinen eller påvirker villreinens leveområder. Særlig sentralt vil det være

- *å sikre villreinen tilstrekkelige leveområder og langsiktig gode livsvilkår.*
- *å sikre lokalsamfunnene rundt Hardangervidda gode muligheter for nærings- og bygdeutvikling.*
- *å legge til rette for friluftsliv og naturbasert næringsliv.*

Om høringen

Fylkesutvalgene vedtok høring og offentlig ettersyn av planutkast i møter våren 2019 (i Buskerud i sak 35/19 i fylkesutvalgets møte 10. april 2019).

Høringen ble gjennomført fra tidlig i mai til tidlig i juli 2019. Høringen ble kunngjort i aktuelle lokale aviser og det ble gjennomført ett høringsmøte i hvert av de tre fylkene.

Det kom inn 89 uttalelser. Alle høringsuttalelser er oppsummert og administrativt vurdert i notat som ble utarbeidet som grunnlag til Hardangerviddarådets drøfting 19.09.2019. Hardangerviddarådets konklusjoner fra drøftingen framgår av møtereferatet. Disse dokumentene (høringsuttalelser, administrativ oppsummering og vurdering, samt møtereferat fra Hardangerviddarådet) kan leses på den regionale planens nettside www.regionalplan-hardangervidda.no.

I høringen sto følgende spørsmål særlig sentralt:

- om det skal åpnes for et prøveprosjekt med vinterbrøyting over Imingfjell eller om veien fortsatt skal være vinterstengt av hensyn til villreinen.
- om Valdalen skal omdefineres fra Nasjonalt villreinområde til Stølsdal
- rammer for turisthytter i Nasjonalt villreinområde

Viktigste endringer i planen slik den anbefales fra Hardangerviddarådet

Forslag til rullert plan viderefører hovedtrekkene i gjeldende plan, men forslaget innebærer noen endringer av arealsonene, noen endringer av retningslinjene og gir et nytt handlingsprogram. Nedenfor oppsummeres de viktigste endringene.

Plankartet:

- Et område ved Heng i Ullensvang herad som er viktig for friluftaktiviteter er omdefinert fra Nasjonalt villreinområde til Fjell og annen utmark.
- Hele Valldalen (opp til 900 moh) i Odda kommune er omdefinert fra Nasjonalt villreinområde til Stølsdal av hensyn til lokal bygdeutvikling.
- Område i Sysendalen i Eidfjord er, som oppfølging av vedtak i Kommunal og moderniseringsdepartementet (KMD) 08.04.2019, omdefinert fra Nasjonalt villreinområde til Fjell og annen utmark med mulighet for utvikling av alpine aktiviteter. Egen retningslinje om alpin infrastruktur er tatt inn i planen for å få med føringer i KMD sitt vedtak.
- Noen mindre områder i Tinn og Vinje er, med bakgrunn i nye data om villreinens arealbruk, omdefinert til Nasjonalt villreinområde.
- I tillegg er det gjort noen justeringer og omdefineringer knyttet til de øvrige arealsonene i Odda, Hol, Vinje og Tinn, samt en liten utvidelse av planområdet i Rollag.

Retningslinjene:

- Veien over Imingfjell (mellom Nore og Uvdal kommune og Tinn kommune) skal være vinterstengt fra bom ved Steinset i Tessungdalen til bom ved Sønstevatn, men med mulighet for åpen vei fra Steinset til Småroe (i Tinn kommune) i vinterferien og helger mellom vinterferie og påske. Hardangerviddarådet fraråder prøveprosjekt med vinterbrøyting.
- Turisthytter i nasjonalt villreinområde gis rammer som innebærer at det ikke skal etableres nye overnattingstilbud i Nasjonalt villreinområde. Men etablerte turisthytter kan moderniseres og forsiktig utvides, i særskilte tilfeller kan periodevis stenging av hytter vurderes og etablerte turisthytter kan flyttes for å redusere ferdsele i sårbare og viktige villreinområder.

Handlingsprogrammet:

Handlingsprogrammet som ble utarbeidet som del av den regionale planen i 2011 er nå i det alt vesentlige gjennomført. Det nye handlingsprogrammet viderefører viktige tiltak knyttet til løpende oppfølging (som Hardangerviddarådet og kommunal planoppfølging) og endelig fullføring av pågående prosjekter (som «ferdselskartlegging» og «villrein og ferdsel»). Nye viktige prosjekter er bl.a.:

- Fokusområder, dvs. områder som er særlig sårbare for villreinen, skal følges nøye.
- Felles sti- og løypeplan for Nasjonalt villreinområde og naturlig tilgrensende områder skal utarbeides. Målsettingen er å ivareta både villrein og friluftsliv.
- Klimaendringenes effekt på villreinens leveområder, et kunnskapsprosjekt.

Fylkeskommunene har et hovedansvar for handlingsprogrammet. Men det inneholder også enkeltprosjekter der andre enn fylkeskommunene har et hovedansvar.

Om sluttbehandlingen i Hardangerviddarådet 19.09.2019

Hardangerviddarådet vedtok enstemmig i sitt møte følgende:

Regional plan for Hardangervidda, med de endringer som flertallet i møte 19.09.2019 vedtok å gjennomføre, sendes til fylkesutvalgene og fylkestingene for endelig sluttbehandling.

Før dette sluttvedtaket ble det i møtet foretatt voteringer over enkeltspørsmål. Rådet var delt på følgende punkter:

- Arealavgrensning
 - Småroi (Tinn kommune)
 - Valldalen (Odda kommune)
 - Isdalen (Eidfjord kommune)
- Retningslinjer knyttet til
 - Imingfjellveien (Tinn kommune og Nore og Uvdal kommune)

- veien til Heng (Ullensvang herad)
- gjerder i utmark
- turisthytter

Valldalen har i gjeldende plan vært definert som Nasjonalt villreinområde. Men det ble allerede ved sluttbehandling av planen i 2011, påpekt at spørsmålet om arealsone for denne dalen skulle vurderes ved første rullering. Det har i planprosessen og i høringen vært svært stort engasjement og delte meninger om dette spørsmålet. Styringsgruppa var også delt i sitt syn, men flertallet har anbefalt at hele dalen opp til 900 moh. omdefineres til Stølsdal.

Fylkesmennene varslet i høringen at de vil fremme vesentlig innvending til Imingfjellveien om annet enn vinterstengt vei fra bom til bom blir vedtatt. De mener at også den mellomløsningen som Hardangerviddarådet anbefaler, med brøyting til Smårøe i vinterferien og helgene fram til påske, vil bidra til barriereeffekt mot Lufsjåtangen. At dette har vært praktisert i mange år mener de ikke kan tillegges vekt, da dette har vært i strid med regional plans retningslinjer.

Selv om Hardangerviddarådet i behandlingen var delt på noen punkt, besluttet rådet likevel enstemmig å sende planen med sine flertallsvedtak til sluttbehandling.

Fylkesrådmannens særskilte merknader og anbefaling om Imingfjellveien

I planprosessen har villreinhensyn, lokalsamfunn og næring, samt friluftsliv stått sentralt. Eventuelle driftskostnader knyttet til veispørsmål har derimot ikke vært tema i planprosessen. Med bakgrunn i den store interessekonflikten knyttet til veien over Imingfjell og det faktum at fylkeskommunene eier og drifter denne veien, ønsker fylkesrådmannen at fylkestinget er oppmerksom på andre konsekvenser av et eventuelt vedtak om å åpne for vinterbrøyting.

Statens vegvesen Region sør har på oppdrag fra Buskerud fylkeskommune utarbeidet rapporten «Utredning om vinteråpen veg over Imingfjell» datert oktober 2018. Denne gir en god analyse av dagens situasjon, næringsliv og befolkning, miljø, trafikk og behov (nasjonale, regionale og lokale) samt kostnader. Det er gjennomført trafikktegninger våren 2018, og det er utført periodiske trafikktegninger også i 2016 og 2017.

Statens vegvesen anbefaler å ikke holde veien åpen vinterstid. Det er mulig å holde den åpen under de fleste vinterforhold, men det vil bli en forholdsvis høy kostnad pr. kjøretøy pga. lav trafikkmengde. ÅDT ligger i dag på ca. 150 kjøretøy/døgn. Hvis trafikkmengden øker, kan det på sikt skape et behov for en svært kostbar utbedring av veien.

Driftskostnader for vinteråpen vei vil beløpe seg til 3 – 4 mill. eks. mva, men dette vil variere avhengig av værforhold. Det må settes opp variable skilte for å varsle om stengt vei på Børkjeflåta og Tinn i Austbygd med en kostnad på ca. 0,7 mill. kr. Første driftsår vil dermed kostnaden ligge på 4- 5 mill. kr. Disse kostnadene må deles mellom Viken fylkeskommune og Vestfold-Telemark fylkeskommune med 2/3 på Viken og 1/3 på Vestfold-Telemark.

Dagens årlig driftskostnader for fjellovergangen er på 1 mill. kr. Dette er kostnader for brøyting og strøying på fjellstrekningen okt.-des. og fra påske til våren, samt for åpning. Det kan bli økte kostnader på vedlikehold sommertid pga. full frostnedtrengning og økt bruk av veien.

Det kan bli nødvendig å stenge vegen ved observasjon av rein i området. Dette krever ekstra ressurser og gode rutiner på observasjon, varsling av trafikanter og annen tilrettelegging. Dette er ikke kostnadsberegnet.

Det er ikke satt av budsjettmidler til en vinteråpen fylkevei over Imingfjell. En vinteråpen vei vil dermed kreve ekstra bevilgninger. På bakgrunn av dette anbefaler fylkesrådmannen at fv. 124/fv. 755 Imingfjell ikke vinteråpnes, - heller ikke som en forsøksordning.

Hjemmelsgrunnlag / rettsregler

Planen vedtas med hjemmel i plan- og bygningslovens §8-4. Regional plan vedtas med endelig virkning av fylkestinget som regional planmyndighet dersom saken ikke bringes inn for Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Statlige organer kan av hensyn til nasjonale eller statlige interesser fremme vesentlig innvending til regional plan. Tilsvarende kan kommuner som er direkte berørt av planen fremme vesentlig innvending mot planens mål og retningslinjer. Ved slik vesentlig innvending kan det kreves at planen bringes inn for departementet som da kan gjøre endringer departementet finner påkrevd. Hvis slik innvending fremmes, har fylkeskommunen ansvar for å avklare om innvendinger står ved lag og eventuelt sende planen til departementet for endelig avgjørelse.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet kan foreta endringer i den regionale planen ut fra nasjonale interesser. Fylkeskommunen skal underrettes innen tre måneder etter at departementet har mottatt planen om at de vil foreta endringer i den. Fylkeskommunen skal gi sin uttalelse til eventuelle slike endringer før departementet vedtar endringer.

Fylkesmennene har varslet at de vil fremme vesentlig innvending dersom det vedtas annet enn vinterstengt veg for Imingfjellveien.

Etter sluttvedtak i fylkestingene vil kommunene, fylkesmannen og berørte statlige organer bli varslet og gitt en tidsfrist for å melde om eventuelle innvendinger skal bringes inn til departementet.

Økonomiske konsekvenser

Oppfølging av regional plan med handlingsprogram gir økonomiske konsekvenser i form av behov for økonomiske ressurser til noen av handlingsplanprosjektene, samt bruk av egen tid for alle involverte parter.

Fylkeskommunene har som planeiere et særlig ansvar, og må også avklare hvilken fylkeskommune som skal ha ansvar for å samordne den videre oppfølgingen. Siden oppstart av arbeid med Regional plan for Hardangervidda i 2008 har Buskerud fylkeskommune hatt dette ansvaret, men med en kostnadsfordeling mellom de tre fylkeskommunene. Om det skal videreføres slik, må drøftes med de aktuelle nye fylkene etter nyttår. Fylkesrådmannen anbefaler at Viken fylkeskommune følger opp dette etter at planen er vedtatt.

Miljømessige konsekvenser

Hensynet til villreinen er det store miljøspørsmålet i denne planen. Fylkesrådmannen mener planen slik den nå foreligger ivaretar villreinen.

Fylkesrådmannens vurdering

Fylkesrådmannen anbefaler at fylkestinget slutter seg til Hardangerviddarådets anbefaling om forslag til Regional plan for Hardangervidda 2019-2035 slik den er fremstilt i plankart og planrapport datert 31.10.2019 og at fylkestinget vedtar regional plan jmf. plan- og bygningsloven § 8-4.

Fylkesrådmannen vurderer at planarbeidet er gjennomført i tråd med regional planstrategi og vedtatt planprogram. Fylkeskommunene Telemark, Hordaland og Buskerud har samarbeidet tett underveis i planarbeidet med kommunene, fylkesmennene og villreinnemda. Planarbeidet har pågått siden 2017 og fylkesrådmannen vurderer at fylkestinget i Buskerud kan vedta den regionale planen i sitt siste møte i 2019.

Andre dokumenter i saken

(ikke vedlagt, men tilgjengelig på nettsiden www.regionalplan-hardangervidda.no):

Regional plan for Hardangervidda 2011-2025

Høringsuttalelser til høringen, gjennomført 2019

Oppsummering og administrativ vurdering av alle høringsuttalelser (datert 12.09.2019)

Referat fra Hardangerviddarådets møte 19.09.2019